

ret et Flertal af 6, men at der var et Mindretal af 5. Den Bemærkning, som jeg hertil har at gøre, har jeg ikke erindret før, og jeg glæder mig over, at jeg erindrer den, inden jeg slutter. Dette Mindretal af 5 Medlemmer deler jeg nemlig aabenbart i to Dele. Mindretallet er slet ikke enigt; det maa man lægge Mærke til. Saa fremt den ærede Minister havde udtalt sig nogenlunde velvillig for det Grundlag, hvorpaa Flertallets Forslag hviler, havde der i Udvalget været et Flertal af 9 Medlemmer imod 2, idet 3 Medlemmer af Mindretallet kunne tage, hvilket af disse Lovforslag det skal være, og kun vilde lade sig bestemme af, om de kunne saae Ministeren med sig eller ikke, medens de 2 andre ærede Medlemmer af Udvalget ikke havde kunnet gaa ind paa den Ordning, som Flertallet har foreslaaet. Der er altsaa en komplet Modsætning mellem Mindretallet, idet Flertallet af Mindretallet er enigt med Udvalgets Flertal, saasnart den ærede Minister blot vilde være enigt med os. Det er dette, jeg vilde gøre opmærksom paa; det gaar ikke an saaledes ligefrem uden videre at sige, at der er et Flertal af 6 og et Mindretal af 5 Medlemmer.

**Sagd:** Naar den ærede sidste Taler (S. N. Hansen) antydede, at jeg havde udtalt mig om Udvalgets Betænkning uden at kende den, maa jeg tilbagevise denne Yttring som ligesaa urigtig som uberigt ved hans Bemærkninger. Jeg udtalte mig slet ikke om Udvalgets Betænkning, men om, hvad den ærede Taler selv igaar i min Nærværelse her i Salen yttrede, og jeg udtalte mig ikke om de Forhandlinger, som vare pleiede mellem den høitærede Minister og Udvalget, men om de Forhandlinger, som han vilde affkære os fra for Fremtiden at føre paa Grundlag af Ministerens Forslag. Naar det ærede Medlem dernæst vilde retfærdiggjøre sit eget og Flertallets forandrede og i det Hele bevægelige Standpunkt ikke alene over for Fortiden, men ogsaa over for Fremtiden, derved, at de maa følge med Udviklingen i Folket, saa at det altsaa ikke er deres egen Anskuelse, de forfægte, men den, som efterhaanden gjør sig gjældende i Befolkningen, — saa vil jeg blot minde om Grundlovens Ord, hvor det hedder, at „Rigsdagsmændene ere ene bundne ved deres Overbevisning og ikke ved nogen Forstrift af deres Vælgere“. Men dernæst kan jeg minde det ærede Medlem om, hvad han selv for ikke meget længe siden i et fuldstændig voligt og lidensfabeløst Nielsk yttrede om sit eget Standpunkt overfor den offentlige Mening, idet han den Gang udtalte, at Noget af det Foragteligste, han kjendte, var en Mand, som gjorde sig til den offentlige Menings Trel. Han sagde endvidere, at selvstændige Mænd danne sig selv en Mening og søge at kaffe denne Mening Indpas i Befolkningen. Dette gjør den ærede Ordfører og Andre med ham. Naar De

have en Mening, som de ønske at sætte igjennem saa søge de at gjøre denne Mening almindelig blandt Befolkningen, og saa sig de bagefter: Befolkningen har tounget os til at stille os saaledes til Sagen. Det er en Gjenlyd af deres egen Stemme, som de høre fra Befolkningen, og det er i Henshold til denne Gjenlyd af deres egen Stemme, at de sige, at de blive toungne til at fordre, hvad der fordres. Altsaa siger jeg: hvad enten de Herrer her tale i deres eget Navn eller tale i Befolkningens Navn, saa høre de det fulde Ansvar for det Standpunkt, som De indtage. De høre det fulde Ansvar for, at denne Sag er bragt ind i en luffet Gyde, hvorfra der ingen Udgang er, og have derved foranlediget, at det store Reformværk, som De selv saa ofte med Begeistring tale om standses i sin Udvikling, og, som Tilføjet har været i de senere Aar, næsten ikke kan komme af Stedet (Berg: Na! det gaar nok!). Gaar det nok? Det saae vi at se! Hvis det skal gaa, saa er det ikke de Herrer alene, men ogsaa vi Andre, Landstinget og Regjeringen, der skulle bringe det til at gaa; thi de Herrer alene ere ikke istand dertil. De Herrer ere kun en Magt, som kan standse, men ikke en Magt, som kan bevæge, medmindre de tage os Andre med.

**N. Andersen:** Naar den ærede Ordfører tillægger sin egen tidligere Stilling saa lidt Betydning, som han gjør, saa er det ganske vist ogsaa ligegyldigt, hvilken Betydning vi Andre tillægge den. Den ærede Ordfører talte om, at forskellige foregaaende Talere have forsøgt at knuse ham, men det, tror jeg, vilde være aldeles overflødig, da den ærede Ordfører saa grundig besøger denne Forretning selv. Der er vist indløbet en lille Feil i den ærede Ordførers sidste Udtalelse, naar han formanede til at holde Tiendespørgsmaalet ude af disse Forhandlinger; thi det Lovforslag, som den ærede Ordfører har været med til at indbringe, og som staar paa Dagsordenen næst efter dette, indeholder jo netop en Bestemmelse, som siger, at feneft 3 Aar efter, at Loven er traadt i Kraft, har Finansministeren for Rigsdagen at fremlægge et Forslag til en Lov om, paa hvilke Veitingselser det skal være tiladt at saae Tienden afløst, og saa vil man dog være nødt til at tage dette Spørgsmaal ind med i disse Forhandlinger, det kan ikke holdes ude derfra. Blandt de Grunde, som den ærede Ordfører har anført for den forandrede Stilling, han nu indtager, fra den, han indtog i 1871, er foruden den, som han udtalte i sit sidste Foredrag, og som den ærede sidste Taler nu har givet Svar paa med Henvisning til Grundlovsbestemmelsen om, at Rigsdagsmændene ene ere bundne ved deres Overbevisning og ikke ved nogen Forstrift af deres Vælgere, ogsaa en anden Grund fremsført af den ærede Ordfører, nemlig den, at det ikke er det samme Folkething nu, som det var i 1871,